

החובל פרק שמיני בבא קמא

ערום בר בושת הוא. פי' בקונטרס כיון דאין מקפיד להלוך ערום בפני בני אדם מי הוי כלל בר בושת וק' לפירושו מ"ש דפריך אצרייתא הוה ליה למפרך אמתימתין דקתני המציים את הערום חייב ונראה לפרש דאמתימתין לא פריך דפשיטא דערום

בר בושת הוא אם רוקק צו או סטרו אבל לשון הצרייתא משמע ליה זיישו ערום שמזיישו צמה שמגלהו ומערימו ועוד דקתני אין דומה זיישו ערום לזיישו לזנב ואם רוקק צו או סטרו כך מתזייש כשהוא ערום כמו כשהוא לזנב ולכן פריך ערום בר בושת הוא אם רוקק ערום היאך הערימו והא דקתני נמי בצרייתא זיישו צבית המרחץ חייב ציישו ערום נמי קאי שהערימו צבית המרחץ והשתא א"ש הא דפריך צבית המרחץ בר בושת הוא בערמומי' והלא דרך בני אדם להיות ערומים במרחץ:

דאמא יקא בו' אבל אם הוא עאלמו דליניה וצא חזירו ודליניה טפי פטור כיון שזה אין מקפיד או שמא אורחא דמילתא נקט דאמא יקא: **בריישו ישן ופת מהו.** מימיה ללא מייתי הכא מילמיה דרב ששת דברייה הנחנקין (סנהדרין דף פה. וס"ח) פריך בפשיטות והאמר רב ששת זיישו ישן חייב וליג' ומת ולא נהירא כלל דמה ענין ישן לגברא קטילא שינאף ליהרג ועוד מאי קמיל רב ששת מנתימתין היא המצייש את הישן חייב ומיניהו אין מימיה כ"כ שלא הביא כאן מילתא דרב ששת למיפשט צעין דכה"ג אשכחן צאין צין המוריר (דברים דף לה: וס"ט) דליציעיא הני כהני שלוחי דידן הוו או שלוחי דשמיא הוו ולא מייתי מילמיה דרב הונא צריה דרב יהושע דאמר צפיק קמא דקדושין (דף נג: וס"ח) הני כהני שלוחי דרחמנא נינהו דאי שלוחי דידן מי איכא מידי דאין לא מזי עבדי ואיניהו מזי עבדי' אך קשה דבמסקנא דהכא משמע דזיישו ישן ומת פטור דמסיק דמשום כיסופא דידיה הוא ור"ת גריס התם והאמר רב ששת זיישו חייב ואינא ליהרג קאי: **סומא אין לו בושת.** דסומא שזייש פטור אבל המצייש את הסומא חייב דהא לא משמע מענין שיהא פטור וכן משמע מתוך פירוש הקונטרס דפי' דדייק מנתימתין ללא כרזי יהודה מדלא קתני סומא שזייש פטור כדקתני

תורה אור השלם

- או בכל אופן אשר ימותו בלא ראות ופלי עליו וימות ודוא לא אויב לו ולא מבקש רעהו: במדבר לה כג
- ואשר בא את רעהו ביער לחטב עצים ויורהו ידו בגרון ויברת העץ ויגשל הגרדל מן העץ וימאץ את רעהו וימת הדוא יגוס אל אחת העצים האלה ויהי: דברים יט ה
- וה דבר הרצח אשר יגוס שמהו וי אשר יבה את רעהו בבלי דעת ודוא לא שגא לו מתמל שלשום: דברים יט ד

מוסף רש"י

בלא ראות. דמשמע כאן לא ראה, אבל ראה במקום אחר, פרט לסומא. שאינו רואה צבוס מקום (מכות טו) שהרי צבונג שאינו גולה, והכי קאמר בלא ראות, זה שהריגו לא ראה, דאלו ראהו לא היה הורג, ומלא דיש ספק צדו לנאות ולמי רואה (נדרים טז: ע"ש).

דמיכלמו ליה ומיכלם. כשמוכרין לו צושת ומכלימין אותו צה מצטער: ערום בר בושת הוא. צתמיה. כיון דאין מקפיד לילך ערום בפני בני אדם מי הוי בר בושת: **צום המרחץ.** בני אדם עומדים ערומים ואין להם צושת: **זיישו ישן.** זייש אדם ישן: **ומת.** מתוך שנמו ולא הכיר בצשתו שעשה לו זה מהו: **זיופא.** חפייית פנים: **זיופא.** שמוזל צו צפני רביס ואף על פי שאינו שם על לזנב: **והפניא.** צניחותא: **זלא כרזי יהודה.** דלמר קומא אין לו צושת אם זייש חזירו פטור ומנתימתין קתני ישן שזייש פטור ובסומא לא תנא הכי ו' הלכך סומא חייב: צעדים וזומנין כתיב (דברים יט) לא תחוס עינך עליו צושת נמי כתיב (שם כה) וקלותה את כפה לא תחוס עינך. עדים אי אפשר צסומין דצעין ראייה דאם לא ראה שקטע ידו של חזירו ו' היאך יעיד: **צלא ראות.** משמע שהא רואה צמקוס אחר וכלן היה צלא ראות: **אסיא רוצה רוצה מחייבי גליות.** צנימיה כתיב (צמדבר לה) לא תקחו כופר לנפש רוצח וצגלותו כתיב (שם) לנוס שמה רוצח: צמלקות כתיב (דברים כה) אם צן הכות הרשע וצמימיה כתיב (צמדבר לה) אשר הוא רשע למות: כל

בושת אא"ב משום זילותא היינו דקתני קמן אלא אי אמרת משום כיסופא קמן בר בושת הוא אלא מאי משום זילותא אין לך בושת גדולה מזו מכל מקום ניפשוט מינה דמשום זילותא הוא דאי משום כיסופא קמן בר כיסופא הוא כדאמר רב פפא דמיכלמו ליה ומיכלם הכא נמי דמיכלמו ליה ומיכלם רב פפא דמיכלמו ליה ומיכלם דידיה הוא והא מייתי ליה או דלמא משום בושת משפחה תא שמע חרש וקמן יש לו בושת שוטא אין לו בושת אי אמרת משום בושת משפחה היינו דקתני קמן אלא אי אמרת משום כיסופא קמן בר בושת הוא אלא מאי משום בושת דבני משפחה אפי' שוטא נמי שוטא אין לך בושת גדולה מזו מ'מ ניפשוט מינה דמשום בושת משפחה דאי משום כיסופא קמן בר כיסופא הוא אמר רב פפא אין דמיכלמו ליה ומיכלם והתניא ר' אומר חרש יש לו בושת שוטא אין לו בושת קמן פעמים יש לו פעמים אין לו ו' דמיכלמו ליה ומיכלם הא דמיכלמו ליה ולא מיכלם: המבייש את הסומא וכו': מתניתין דלא כר' יהודה דתניא ר' יהודה אומר סומא אין לו בושת וכך היה ר' יהודה פוטר מחייבי גליות ומחייבי מלקיות ומחייבי מיתות ב"ד מ"ט דר' יהודה גמר ענין ענין מעדים וזומנין מה התם סומין לא אף הכא סומין לא מחייבי גליות דתניא ר' בלא ראות פרט לסומא דברי ר' יהודה ר' מאיר אומר לרבות את הסומא מ'ט דר' יהודה אמר לך ואשר יבא את רעהו ביער לחטוב עצים ואפי' סומא כתב רחמנא בלא ראות למעוטי ור' מאיר כתב רחמנא בלא ראות למעוטי וכתב רחמנא בבלי דעת למעוטי הוי מעוטי אחר מעוטי ואין מעוטי אחר מעוטי אלא לרבות ור' יהודה ההוא בבלי דעת פרט למתכוין הוא דאתא חייבי מיתות ב"ד אתיא רוצח רוצח מחייבי גליות חייבי מלקיות אתיא רשע רשע מחייבי מיתות בית דין תניא אידך ר' יהודה אומר סומא אין לו בושת וכן

ישן שזייש פטור משמע דלא מני מי **מה** דאין סומא א"כ סומא נמי לא אתי וי"ל כיון דענין ענין גמר אע"ג דענין צבית דענין דבר התלוי צריחא נימנה ג"ש: **ואין מעוטי אחר מעוטי** א"כ רשע רשע רשע. רצי יהודה דריש הכא ג"ש דרשע רשע ורצנן לא פליגי אלא דלא פטרי סומא אפילו צחייבי גליות וצאחד דיני ממונות (סנהדרין דף נג: וס"ח) גבי דיני נפשות מחזירין לזכות נמי אמר חייבי מלקיות מנין אחיא רשע רשע תניא נמי הכי כו' וסתמא דגמרא דריש לה צפ"ק דמכות (דף ה:) גבי אין העדים וזומנין נהרגים עד שיגמר הדין על פיהם והא דאמר צפרק קמא דסנהדרין (דף י.) מאי טעמא דרבי ישמעאל דאמר מכות צכ"ג אמר אבי אחיא רשע רשע רצח אמר מלקות תחת מיתה עומדת לאו משום דלית ליה לרצח רשע אלא משום דלא לריך דמגוף המלקות שמעין דהוי צכ"ג דמלקות תחת מיתה ומיתה צכ"ג ולענין מחזירין לזכות לא שייך כל כך מלקות תחת מיתה עומדת דשמא צמימיה דוקא משום ושפטו העדה והאילו העדה וכן צפרק קמא דמכות (דף ה:) גבי משלשים צממון ואין משלשים צמכות דאמר מנא הני מילי אמר אבי אחיא רשע רשע רצח אמר צעין כאשר זמס וליכא לאו משום

א) לעיל פ"ה ט) שנאמר ושלה ידה והחזיקה צמושו אינו חייב על הצושת. רש"י א) סנהדרין פה, ד) אין זה מציימת' אלא רב פפא הוא דמפי' הכי. העמק מחלוטי גרסאות. ט) מכות ט: דברים פז: ו) וימתא מג. הכי. העמק מחלוטי גרסאות. ט) מכות ט: דברים פז: ו) וימתא מג. וי"ט, א) ס"א אלמא, ח) ד"ה והאלמא, ט) ד"ה א"ל, ט) ד"ה דלמא, ט) ויע' הויע' חוספות וימא יע: ד"ה מי חוספו צ"מ ח: ד"ה מן, ט) גס צממות ט: ד"ה אין הניחו צמימה וימתא ט: ד"ה מרי כמנו יעו"ט ע"ש א'.

הגהות הב"ח

א) במשנה ופטור על הצושת שגא' ושליחה ידה והחזיקה במבושו אינו חייב על הבושת עד שיהא ממתיין:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בעדים וזומנין וכו' האך יעיד. תמוה לי הא יטול להעיד שראה קודם שנסמא שזה קטע ידו והאינו על מעשה שלו שהיה צעידן סומא וה"כ צבונג וי"ע. ולמ"ש חוספות צ"כ דף קטע ע"א ד"ה אי דלמסקנא סומא פטור להעיד צהולא וצהולא שם דסומא פטור דכתיב או ראה פרט לסומא יחא סוגיא דהכא: תוס' ד"ה ביישו וכו' וביהו אין תיבה כ"ב. עי' צממון צמלמות פ"ג דכריות צליעיא דנשים צכמ"ז דאורייתא:

הגהות מהר"ב

רנשבורג א) גבי אמר רב פפא שזיישו עינין שטיה מקובלת:

רבינו הגנאל

תניא רבי אומר וכו'. ולא קשיא הא דמכלמו ליה ומיכלם, והא דמכלמי ליה ולא מיכלם. וכן הלכה. מתני' דלא כר' יהודה דתניא וכו'.